

In deze infofiche...

...willen we handvaten aanreiken voor het speelpleinwerk op twee vlakken:

- Wat kan je als speelpleinwerking proactief doen?
- Hoe kan je drempels voor kinderen van vluchtelingen verlagen op je eigen werking?

Inleiding

Sinds de zomer van 2015 kende Europa een grote toestroom aan vluchtelingen, vooral uit Syrië, Afghanistan en Irak. Daar zijn heel wat gezinnen met kinderen en niet begeleide minderjarigen bij¹. Nadat de focus bij hun aankomst ligt op broodnodige opvang en het opstarten van de asielprocedure, gaan de meeste gezinnen en kinderen hier asiel krijgen en blijven. Met deze infofiche willen we focussen op wat het speelpleinwerk in Vlaanderen en Brussel kan doen, op middellange en langere termijn.

Wat kan een speelpleinwerking proactief doen?

Op de website van vluchtelingenwerk Vlaanderen² staat een duidelijk overzicht, dat we even toepassen op het speelpleinwerk.

Zet als speelpleinploeg je sterktes in met één van de volgende acties:

- **Zamel geld in en doe een gift** (aan Vluchtelingenwerk Vlaanderen)
Als speelpleinploeg kan je hierin je sterktes naar boven halen: kinderanimatie doen, schminken, decor bouwen... Of je doet iets dat leuk is als teambuilding voor de hele ploeg! Of ga naar een event in je buurt ten voordele van vluchtelingen, zo steun je ook.
- **Organiseer mobiel speelpleinwerk in een opvangcentrum.**
Er zijn twee organisaties die opvangcentra coördineren. We geven telkens de gemeentes en steden mee waar de centra zich bevinden. De vetgedrukte centra zijn nieuwe centra die in 2015 zijn opgericht.
  - o Fedasil: Arendonk, Broechem, Brussel, Kapellen, **Koksijde**, **Lombardsijde**, Neder-Over-Heembeek, Poelkapelle, Sint-Pieters-Woluwe, Sint-Truiden, Steenokkerzeel (contact: <http://fedasil.be/nl/center>)
  - o Rode Kruis: Alseberg, Brugge, Brussel, Eeklo, Heusden Zolder, **Holsbeek**, **Houthalen-Helchteren**, **Lanaken**, Antwerpen Linkeroever, Lint, Menen, Overpelt, **Sijsele**, **Sint-Niklaas**, **Vilvoorde**, Wingene (contact: <http://www.rodekruis.be/wat-doen-we/hulp-wereldwijd/opvang-asielzoekers/onze-opvangcentra/>)

Tips:

¹ In 2015 alleen vroegen 3099 niet begeleide minderjarigen asiel aan in België (Bron: [Pleegzorg Vlaanderen](#))

² <http://www.vluchtelingenwerk.be/nieuws/wat-kan-jij-doen-voor-asielzoekers-en-vluchtelingen>

- Neem contact op met de verantwoordelijke van het asielcentrum
  - Vraag wat de noden zijn voor de kinderen daar
  - Misschien kan je tijd maken in een kleine vakantie?
Of op woensdagmiddag of in het weekend?
  - Vergader met je speelpleinploeg om een concept uit te werken
  - Je vindt concrete tips rond mobiel speelpleinwerk in DNA 25
- **Doneer speelmateriaal**
In samenspraak met een asielcentrum in je buurt, kan je ook speelmateriaal van op de werking doneren. Denk aan: variatie voor allerlei kinderen, speelgoed dat op verschillende manieren gebruikt kan worden, toegankelijkheid zonder taal.

Verlaag de drempels op je werking

- Talige drempels
Het VDS-pakket *Taalspeler* (www.speelplein.net/taalspeler) biedt heel wat handvaten om vanuit een interactieve begeleidershouding mee te spelen met anderstalige kinderen.
Enkele concrete tips:
- Zet in op een speelaanbod dat iedereen, zonder taal, kan begrijpen.
Verkleeden, muziek, nadoen, bouwen... er zijn talloze mogelijkheden!
  - Vermijd dialect
  - Maak de informatie op het speelplein visueel, met pictogrammen. Het *wijsboekje*³ dat de VDS ontwikkelde, kan je daarmee helpen. Dit boekje is zowel voor ouders als voor kinderen heel bruikbaar!

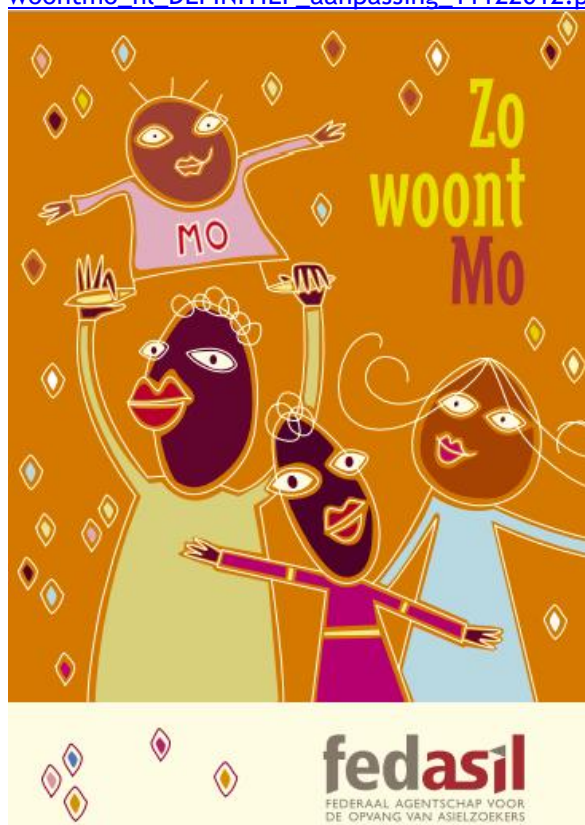

³ bit.ly/wijsboekje

- Werk onwetendheid over wat vluchtelingen beleven/zijn weg...
  - o Voor kinderen
    - Een pagina van Ketnet met meer duiding, persoonlijke verhalen...: <http://www.ketnet.be/karrewiet/meer-weten/vluchtelingen-in-Europa>

- Een kleurrijke 'FAQ' op maat van kinderen over opvangcentra, uitgegeven door Fedasil: https://5042.fedimbo.belgium.be/sites/5042.fedimbo.belgium.be/files/zo_woontmo_nl_DEFINITIEF_aanpassing_11122012.pdf

- o Voor animatoren:
  - Antwoord op veel gestelde vragen rond het traject dat een asielzoeker aflegt: http://www.integratie-inburgering.be/documenten/traject_asielzoeker_def2.pdf

- Financiële drempels
  - o De fiscale aftrekbaarheid van het inschrijvingsgeld voor speelpleinwerk geldt ook voor vluchtelingen. Ook als asielzoekers geen beroepsinkomsten hebben en dus geen belastingen betalen, moeten ze wel een belastingaangifte doen. Hierop kunnen zij allerlei fiscale aftrekposten inbrengen.
  - o Maak het verlaagd tarief van het speelplein (sociaal tarief, kansenspattarief...) duidelijk en bruikbaar voor vluchtelingen
- Bekendmaking aanbod:
  - o Visuele folder maken
  - o Persoonlijk contact, bv met inburgeringscursus, opvangcentrum (al dan niet voor niet begeleide minderjarigen)...
- Sociaal aspect
  - o Hoe ga je om met het 'vluchtverhaal' van kinderen? Maak hier ongedwongen ruimte voor. Geef kinderen en jongeren een vertrouwensfiguur, iemand die er altijd is. Luister.
  - o Schrikdroppings, woudloperskeuken, oorlogsspelletjes... kunnen vreemd of verkeerd overkomen bij vluchtelingenkinderen. Je kan uiteraard wel een ontspannende dropping of bosspel spelen. Een gepaste inkleding doet wonderen.
  - o Communicatie verloopt best ook naar de begeleiding en ondersteuning (vanuit het opvangcentrum, lokaal opvanginitiatief of sociale dienst OCMW).
  - o De ouders zullen weinig betrokken zijn, net omdat (1) dit vaak voor hen een nieuw gegeven is, en (2) zij zelf vaak onvoldoende de taal beheersen om betrokken te zijn.
  - o Duidelijkheid creëren voor Niet Begeleide Buitenlandse Minderjarigen in die als animator meewerken. Het is hierbij belangrijk dat de hoofdanimator of de laat weten wat wel en wat niet kan, wat van hen verwacht wordt, enzovoort. Dit om misverstanden te vermijden. Ook altijd zeker nagaan of de persoon het wel begrepen heeft
  - o Maar onthou: het werken met vluchtelingenkinderen is in de eerste plaats 'werken met kinderen'. Het kan niet genoeg benadrukt worden dat vluchtelingenkinderen gewone kinderen zijn, maar dan met ongewone ervaringen. Werken met vluchtelingenkinderen is dan ook even moeilijk/gemakkelijk als werken met de andere kinderen uit de buurt.

FAQ & feiten

Wat is het verschil tussen een asielzoeker, erkende vluchteling en illegaal?

- Asielzoeker: Iemand die bij de Dienst Vreemdelingenzaken om asiel (= bescherming) vraagt. Hij of zij krijgt opvang in een centrum voor asielzoekers en verblijft hier geldig zolang zijn of haar asielaanvraag onderzocht wordt.
- Erkende vluchteling: Een asielzoeker die de asielpcedure goed heeft doorlopen. Een vluchteling is iemand die buiten zijn land verblijft en niet kan terugkeren wegens een gegronde angst voor vervolging op grond van ras, religie, nationaliteit, politieke opinies of lidmaatschap van een bepaalde sociale groep. Omdat vluchtelingen in hun herkomstland vrezden voor hun leven

of vrijheid, krijgen ze bescherming van België. Ze krijgen een speciale verblijfskaart als vluchteling en kan niet teruggestuurd worden naar zijn thuisland.

- Illegaal: iemand die geen geldig verblijfsdocument (meer) heeft. Dit kan een uitgeprocedeerde asielzoeker zijn, maar evengoed een toerist of een buitenlandse student die langer dan toegelaten in België verblijft.

Mag een asielzoeker vrijwilligerswerk doen? En een erkend vluchteling?

Ja. Kort gezegd⁴ mag iedereen met een wettig verblijfsdocument (>erkend vluchteling) en iedereen met recht op opvang(>asielzoeker) vrijwilligerswerk doen.

Mogen zij een vrijwilligersvergoeding krijgen?

Ja⁴. Als je in de opvang zit, moet je dit wel melden aan Fedasil.

Mogen asielzoekers en erkende vluchtelingen als jobstudent aan de slag?

- Asielzoekers mogen zes maanden na hun asielaanvraag werken, als het CGVS (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen) intussen geen negatieve beslissing heeft genomen. Met een arbeidskaart C kunnen ze werken zolang de asielpcedure loopt (ook tijdens een eventuele beroepsprocedure).
- Erkende vluchtelingen mogen werken als werknemer en als zelfstandige.

Meer weten?

Brochure met **concrete tips en aandachtspunten** voor het werken met vluchtelingenkinderen in het jeugdwerk:

<http://www.pigmentzorg.be/sites/default/files/files/Brochure%20Welkom%20%20%2020091006.pdf>

Een boek vol **praktische tips** hoe je kinderen van **vluchtelingengezinnen** kan bereiken en **motiveren** om naar jouw jeugdwerking te komen. Te bestellen via deze website:

<http://tumult.be/producten/samen-een>

een korte animatie over 'snel Nederlands leren':

<http://www.samenlevingsopbouw.be/nieuws/228-animatie-snel-nl-leren>

De asielcrisis van 2015 : cijfers en feiten

http://www.myria.be/files/Myriatics1__NL.pdf

⁴ Een uitgebreid antwoord: <http://www.kruispuntmi.be/thema/vreemdelingenrecht-internationaal-privaatrecht/arbeidskaarten-beroepskaart/vrijwilligerswerk/wie-kan-vrijwilligerswerk-doen>